

Szerkesztői iroda:

Kossuth Lajos-utca (Máriaffy-ház),

a hová a lap szellemi részét megillető közlemények czimzendők.

Az „Ellenzék” előfizetési díja:

Egész évre . . . 32 korona.	Negyedévre . . . 8 korona.
Félévre . . . 16 korona.	Egy hóra . . . 3 korona.

Egyes szám ára 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Kiadóhivatal:

Kolozsvárt, Deák Ferencz-utca 33.

Egy négyszög cenziméternyi tér hirdetési ára 8 fillér. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek.

Reklam sora 2 korona.

Hivatalos közlemények sora 5 korona.

Nyilttéri cikkek garmond sora után 40 fillér fizetendő

ELLENZÉK

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Az új parlament.

Ősszel új impozáns, ragyogó pompájú otthonába vonul a magyar törvényhozás és az elnökség már most foglalkozik azoknak az ünnepségeknek az előkészítésével, amelyekkel az új parlamentet föl fogják avatni. Szó van róla, hogy a király és a főherczegek is megjelennek a két Ház első együttes ülésén és a koronázási jelvények kitételével is emeljék az ünnepség fényét.

A nemzeti képviselőt nagy alkormány adta erejének megfelelő külső keretben fog ezentúl megjelenhetni, mint ahogy a legalkotmányosabb Anglia is nagyarányu palotában adott hajlékott törvényhozó testületének.

Az új parlament fölavatási éve emlékezetes lesz nemcsak a külső ünnepségek szempontjából, de a história jelentőségűvé teszi azt a kormány azokkal a törvényjavaslatokkal, amelyeket a haza javának előmozdítása végett fog az új parlamentben megnyitandó következő ülésszakon be-terjeszteni.

Az őszi ülésszak első dolga a jövő évi költségvetés megállapítása lesz. Kétségtelen, hogy az állam pénzének hovaforrását gondolat és behatárolni kell a képviselőháznak tárgyalni csak a költségvetés tételének alapjait, előzetes tanulmányozása teheti lehetővé, hogy a parlament tagjai röviden ér mégis alaposan szóljanak hozzá a budgethez, mert hosszúra kinyújtott budgetvita a törvényhozás idejét sok más közérdekű alkotás elől vonhatja meg.

A legnagyobb érdeklődéssel a költségvetéssel együtt napirendre kerülő tisztviselői fizetésrendezést fogadják legalább a tisztviselők serege, A fizetésrendezésre készen vannak az előkészületek. A kormány a legmészszebbmenő jóindulattal óhajítja megoldani ezt a kérdést és csak az ország anyagi helyzetén mulik. ha a kisebb tisztviselők csupán a megengedett bőkezűség mértékéhez képest részesülnek a fizetésrendezés áldásában.

Aztán következnek a kiegyezési tárgyalások. Az ország tíz évi sorsa függ a kiegyezéstől és mégis, az országának valamivel kevesebb szava hozzá. Ausztriában minden testület, minden intézmény megformálta már köve-

telményeit. Az osztrák ipar és kereskedelem érdekében az osztrák kereskedelmi és iparkamarák mind megmozdultak már. A magyar kamarák többnyire nyilatkoztak a kiegyezés kérdésében, de az ország első kamarája, a fővárosi nem tudott, nem mert eddig állást foglalni. Ausztriában az iparosokon kívül az agráriusok is hatalmas testületekbe verődve dolgoznak ellenünk. Az osztrák Reichsrath marakodó pártjai tarka birodalmuk érdekében is jobban összeállnak, mint nálunk az államföntartó magyarság pártjai.

Az őszi munka tervében a polgári perrendtartás, az adó és a közgazdasági reformok törvényjavaslati is tárgyalás alá kerülnek.

A polgári perrendtartás reformjáról szóló javaslat már huzamosabb idő óta ott van képviselőház asztalán és ez a parlament szeszőn egyik igen fontos munkaanyaga lesz. A bizottságok ősszel mindenekelőtt e javaslatot fogják a plenáris tárgyalásra előkészíteni. Az adóreformok is helyet foglalnak a többiek sorában. A pénzügyminiszter legutóbb kijelentette, hogy a munkát készen van s hogy a nehézségek dacára, amelyek a reformot késleltetik, azt legközelebb a Ház elé terjeszti. A közigazgatási reformra vonatkozólag most a legutóbbi ankét anyagát dolgozzák föl a belügyminiszteriumban s a javaslatok szintén ősszel kerülnek a képviselőház elé. A bevándorlásra és kivándorlásra vonatkozó javaslatokkal még várnak, míg megfelelő szaktanácskozásokon a teendőket megvitatják, de ennek a beterjesztését is kilátásba helyezte a miniszterelnök-belügyminiszter.

A telepítési törvényjavaslat is a Ház asztalára kerül talán az ősszel. Valóban, ha méltányos szociálpolitikai szempontok lebegnek a törvényalkotói előtt, sok és nehéz kérdés kell a javaslatban megoldaniok. Mert a mezőgazdasági népességnek a földszerzéshez alkalmat kell adni a telepítéssel, vagy különben ez a népesség Amerikába viszi, s ott érvényesíti munkaerejét.

Mire learatják, elcséplik, eladják az ideit természet, a képviselő urak a hosszú vakációzás után napbarnulva és megerősödve az új országházba

fognak összeülni. Adja jó sorsunk, hogy hazaszereteten és munkakedvben is megedzve üljenek össze az ország fontos ügyeinek tárgyalására.

Miniszterek a királynál. Bécsből táviratozzák: Széll Kálmán és Körber miniszterelnök e hó 17-én Ischlbe érkeznek és 19-éig maradnak ott. A két miniszterelnök jelentést fog tenni a királynak a kiegyezési kérdések állásáról. Előzetesen Körber miniszterelnök Rátótton megfogja látogatni Széll Kálmán miniszterelnököt. Az osztrák kormány augusztus 16-án minisztertanácsot fog tartani, amelyre a kabinet valamennyi tagja Bécsbe fog utazni.

A függetlenségi párt és a Gotterhalte. Ismeretes a függetlenségi és 48-as pártnak a Gotterhalte ellen megindított mozgalma. Az ősszel, mint értesülünk, a párt a parlamentbe viszi át akcióját és törvényhozási uton fogja követelni, hogy a jövőben a Gotterhaltét Magyarországon ne játszhassák. E tárgyban a párt indítványt, esetleg törvényjavaslatot fog beterjeszteni a képviselőházban. Az országgyűlés megnyitását megelőzőleg a függetlenségi párt a Gotterhalte dolgában külön értekezletet tart.

A kiegyezés ügye.

Kolozsvár, aug. 8.

Bécsi forrásból jelentik, hogy Széll Kálmán magyar és Körber osztrák miniszterelnök augusztus 17-én Ischlbe utaznak, ahol 19-ikéig maradnak. A két miniszterelnök a kiegyezési ügyek állásáról fog a királynak jelentést tenni.

Ezt megelőzőleg e hó 16-án Bécsben minisztertanács lesz, melyre a most szabadságon lévő összes szakminiszterek is odaérkeznek. Beavatott körökben azt hiszik, hogy arra az időre az önálló vámtarifa harmadik olvasását is befejezik, úgy hogy a két miniszterelnöknek Ischlben mindjárt alkalma lesz azokat a differenciákat, melyek a vámtarifa, harmadik felolvasása után még fennmaradnak, kiegyenlíteni.

A szakreferensek szerdán folytatták tanácskozásukat s amaz instrukciókat, melyeket a magyar szakreferensek magukkal hoznak, függ, hogy sikerül-e majd tényleg az autonóm vámtarifa harmadik olvasását aug. 16-ikáig befejezni.

Ugyanezen bécsi híradás szerint Körber osztrák miniszterelnök a fenti programot megelőzőleg Rátótton meg fogja látogatni Széll Kálmán miniszterelnököt.

Ezekkel a hírekkel szemben az egyik, állítólag Széll Kálmánhoz közelálló reggeli lap azt jelenti, hogy a bécsi értesülés, amennyiben az a két miniszterelnök ischli útjának idejére vonatkozik, kétség-telenül téves.

Széll Kálmán miniszterelnök, mint minden esztendőben, az idén is augusztus 18-ikán Budapesten lesz, hogy részt vegyen a király születése napján tartandó ünnepi istentiszteleten és aznap este díszebédet ad, amelyre a parlament és a közelet több kitünőségei hivatalosak.

Az osztrák sajtónak a kiegyezésre vonatkozó hirieire vonatkozólag a bécsi Information a következőket jegyzi meg:

A belpolitika csatáiról — ilyenről lehet csak szó, tekintettel úgy a még mindig befejezetlen osztrák-magyar kiegyezésre, mint a hasonlóképpen félbe maradt német-cseh egyezkedésre — még ma sem jelenthetünk semmi újat. A sajtóban — különösen a csehekben — oly élénken tárgyalják mindkét akció eshetőségeit, mintha az utóbbi napokban elhatározó lépés történt volna ez irányban, vagy pedig várható volna rövid időn belül. Egyikről sincs jelenleg szó. A legközelebbi pár hét látszólag épp oly csendesen fog lefolyni, mint a múlt hetek, a kormánynak ez a csendes előkészület ideje lesz, míg a pártok még szívesen folytatják politikai nyaralásukat. Ami hírek a sajtóban jelenleg a kormány lépéseiről napvilágot látnak, kizárólag a találkozás terén mozognak s éppen a pozitív híreket nélkülöző bizonyos lapok szenzáció-éhségére mutatnak.

Az ev. ref. tanítók orsz. kongresszusa.

Kolozsvár, aug. 8.

A magyarországi ev. ref. tanítók országos egyesülete, ez évi közgyűlését az idén Kolozsvárt tartja meg augusztus 14-én és 15-én.

Ez alkalomból a kolozsvári ev. ref. tanítók, mint az itteni rendezőség a következő felhívást intézi ref. hitfelekezetű közönséghez:

Az ev. ref. magyar tanítók országos egyesülete, felhívást bocsátott Kolozsvárt lakó hitsorsosaikhoz, melyben azon óhaját fejezte ki, hogy ez évi közgyűlését városunkban szeretné megtartani.

nó halvány szenvedélyes arcán és sötét lenyugzó szemében, annyi józan önuralomra vallott a férfi derűs, barnapiros arca és nyílt kékszepe.

Az asszony sózott újra.

Elszántan csettintett a nyelvvel és heves gesztusban tört ki az elfojtott temperamentuma.

— Ejh! mit csürjem-csavarjam a dolgot. Ugy is érzi maga Ráski, hogy nem anyám sirjára jöttem ide a szülőfalumba, a maga falujába, onnét a messze Budapestről. Az elnyomott, forrongó szenvedélyem üzött ide vissza... magához. Látnom kellett... beszélnem kellett magával; hogyha dologtalan: tehessen boldogga, de ha boldog: megronthassam, fel-dulhassam azt a gyűlölt és irigylet menyországát.

Az zemei vadul szikráztak és az arczát sötét, lázas vérrőzsák ülték meg. Felzakított a ezüstfém pengolyakabátján a gombolást és alóla duzzadó habos csipke meg krépdősen fodrok omoltak elő. Fejéről tépte a vékony kendőt. Csak úgy lebegett a fehér, ingerlő, puha csipkefelhőben.

— Néha valósággal tombolnak bennem a multak emlékei — mondta eltökélt, forró hangon.

— ... Egy ünnepelt szép és gazdag fővárosban nevelt lányt... engemet... faképnél hagyott a vőlegénye... egy nyomorult falusi szolgabíró... azért, mert féltékeny... akartam tenni egy gyűlölt vén mágnással!... Ah, a hűség zaklató ördögei mind őrlítő tánczra kerekednek a lelkemben... — megállt és indulatosan toppantott a lábával. De, ha még csak ez lenne!... Hanem... Ráski, ha tudná, mint tudott szeretni az én széles, nyugtalan, rajongó lelkem!...

Megdült szédülően, roskadozóan és a fejéhez kapott.

— Megfulladok Ráski, megfulladok!... Egy szó szemrehányást nem tett... nem

Mi örömmel jelentettük, hogy minden lehetett elfogunk követni, hogy hazafias munkálkodásában e testületet támogatassuk. A testület válaszukat lelkesedéssel fogadta s elhatározta, hogy folyó hó 14. és 15-én városunkban fogja közgyűlését városunkban megtartani, melyen hazánk különböző vidékein működő ev. ref. tanítók közül mintegy 400-an vennének részt.

Kedves vendégeink fogadására, elszállásolására egy helyi bizottság alakult. E bizottság f. hó 5-öd gyűlést tartott a szükséges teendők megbeszélése érdekében. A tanácskozások közepette meggyőződöttünk arról, hogy mi a helyi bizottság tagjai, magunkra hagyatva nem leszünk képesek testvéreink itlétét minden tekintetben kedvessé tenni. Ezért hivatkozva a keblünkben lakozó, az egymást összetartó tiszta szeretetre, kérjük Kolozsvár ev. ref. vallású közönségét, hogy legyen kegyes ez alkalommal is, a bizottság segítségére lenni az által. hogy az érkező vendégekkel ossza meg, mint testvérelvel otthonát, avagy áldozzon néhány fillérrel hitünk, nemzetünk előmozdítása érdekében.

Hazafias kötelességünk, ősi vendégszeretetünk kell, hogy ösztönözzön. Kolozsvár ev. ref. közönsége csak önmagát tiszteli meg, hogy ha némi anyagi áldozatot sem kímélve, igyekszik az ev. ref. tanítókat jó hírnevéhez méltóan fogadni. Hirdesse az a négyyszáz magyar tanító, hogy Kolozsvár ev. ref. polgársága szívében most is lángol az ösöktől ránk maradt égi tűz a — szeretet.

A czélunkat pártoló, kérésünket meghallgató ev. ref. testvéreinket tisztelettel kérjük, szíveskedjenek ajánlataikat, avagy adományaitk folyó év és hó 12-ig a helyi bizottság elnökéhez tiszteletes Herpei Gergely lelkész urhoz küldeni.

Tiszteletteljes kérésünk meghallgatását remélve, maradunk hazafias üdvözléssel.

Kolozsvárt, 1902. aug. 8.

Az ev. ref. helyi rendező bizottság.

Olasz lapok a borklauzuláról.

Fiume, aug. 8.

Egyik olasz lap a borklauzula czimű cikkében ezeket írja: Itáliában két áramlat van; a déli, a mely makacsul ragaszkodik a borklauzula meghagyásához s az északi, mely nem nagyon ragaszkodik hozzá s kész volna elfogadni valamely módosítást, ha már nem is az eltörlést.

Néhány római lap föltette a kérdést: vajjon érdemes volna-e a kereskedelmi szerződés megújításának abszolút föltételül követelni a borklauzula változatlan meghagyását s vajjon az az előny, mely a borklauzulából az olasz bortermelésre hárulna kompenzálni fogja-e Olaszországot azon kedvezményekért, melyet Ausztria-Magyarország tőle a klauzula fejében követelni fog?

figgelmeztetett, nem féltékenykedett csak... vissza küldte azt a gyűrűt...

Megragadta a férfi kezét és a szívére nyomta.

— Érti mint dühög, mint kalapál!... Abbd a gyűrűből csináltattam egy szuszukulacsot... abban van 10 csepp digitális... Azt hiszem elég, hogy szükség esetén elakassza ezt a örült kalapálást...

Ujra megindultak tovább. A férfi komor lépteit alatt recsegett a kavicsos porond.

— Ne higgye, hogy megsirattam. Felkacagott bennem a sértett hűség, a bosszuszomj. Ráski uram nem tudom ki bánja meg meg ezt! Igaz örme csak egy embernek volt a dologból... De én vén számaramnak, a ki mohón kapott az otthagyt pompás falaton. Mánás asszonynya tett... Szolgabíró uram! Igaz, nem eléggé sült el az elégtételvevésem, mert magának nem erősen fájlhatott az én nagy emelkedésem; másképp nem elégedett volna meg egy szimpla falusi pap leányával. Ez nem volt revás, tehát... úgy látszik nem tördött velem!...

Szailajul hátrarázta tömött fekete fürtét és újra folytatja.

— Egy héten volt az esküvőnk. Az enyém: országoshírű szenzáció volt; a magáé... ugyan ki tördött azzal... Ki?...

Czinikusan felkacagott. Az ilyen belől siró kacagás úgy hangzik, mint mikor egy vén lump temetésén sirva vidgató kocsmánótát huz a cigány. Mind a kettő azt jelenti: hej, elvesztett már ez a czudar világ!... Eb-busuljon!...

Kacagott, hosszán, kéjes gyönyörűséggel. Aztán sottogóra vált szóval meg is felelt a kérdésére.

— Ki tördött azzal?... A világszép mágnásasszony... Én! De minek ez a mese!... Kit érdekel?... Magát?... Nem! Az is csak engem érdekel... Hanem a

TÁRCZA.

— aug. 8.

Diadal.

Irta: Reschner Ilona.

Bársonyos üdezőld gyepe fedte a hegyoldalba megbúvó falusi temetőt. Közel és távol csend, pihenő, nyugodalmas csend honolt, a mibe csak néha fűtyentelt bele egy rigó, meg csilingelt-bongatott hozzá egy-egy utszélen legelésző barom kolompja.

A nefelejcskek, virágzó árva csalának és vadmenták hazájában egy érzékiesen szép, nagyvárosi asszony bolyongott. Suhogó selyemmel bélelt drága toaletthéjhez különös keretbe képezett a szentimentálisan egyszerű tájkép. Nem illett belé, mint a hogy a falusi padmolyos szobához sem passzol egy velencei kristálytükör. Csodálatos fényes és puha fekete hajú asszony volt; szenvedélyes, temperamentumos spanyol cigány típus, olyan halk, ritmikus járással, akár a kigyó suhandása; olyan rejtelmes sötét pillantással, akár a mámortrejtő, bűnös éjszaka.

Ugy kerengett, bujkált a kidőlt fakeresztek, koszoruzott iromba sarkövek és omlás hantok között, mintha kísértesdít akarna játszani a tapadós ezüst fehérés hosszú köpenyegével. Gyönyörű fejét valami pokhálószzerű, átlátszó, habos csipkekendő folyta körül; lecsüngő végei egész magas hajlékony alakját körültekérték. Merész sima mozdulataival csak úgy siklott, tűnt tova a süppedő, mély fűben.

Meggyűlytő néhány roskadó sarkó feliratát s az egyiknél megállapodott. Leomlott fáradtan a vadrígás halomra, de nem sirt, inkább töprengött, a mint karjára fektette érdekes szép fejét.

Esteledett.

A temetőárok mellől libacsordát terelt haza egy kis pásztor gyerek. Tágra nyíló üres tekintetű szemével megbámulta a szokatlan temetőlátogatót. Könyöklöve rátámaszkodott szegesvégű súlyos botjára és úgy nézett, nézett, míg el nem unt. Aztán előhúzza vállára akasztott tarisznyájából a tilinkóját s rákezdett valami egyhangu, mélabus nórára, a mitől a távoli meredekebb bázaltsziklás hegygerincez sejtelmes, bűbajos visszhangra kelt.

A feketehaju asszony felkapta a fejét, kábultan körülnézett és olyanformán simitotta végig a homlokát, mint a ki nagyon belesülyedt a saját gondolataiba. Öntudatlanul suttogott is hozzá.

— Még nem jön... Pedig csakis ő jöhet... Holmi tenyeres-talpas parasztot csak nem küld ilyen messze értem...

Lassanként a temetőárok álló vízében felhangzott a békahangverseny. Az asszony belebámult a tova húzó országútba, a mely átfutotta a hosszú falut egyik végétől a másikig.

Önnét a távoli felvégről kellett, hogy érte jöjjenek, ide a temetés alvóig.

Bágyadt, esőelőző szél indult és kavarta fel a lehullt szirmokat. A csaltízzegett a temető aljában, az oldalból emelkedő hegyhát fenyves tetői halk morajba fogtak.

Az asszony türelmetlenkedve rázta vissza szélből emelgetett csipkekendőjét a vállára.

— Hadd verjen ide az eső, ha nem jön értem... kell... kell már beszélnem vele...

A hangja idegesen rezgett.

Néhány vastag, borult felhőréteg miatt a hold sehol sem mutatkozott s a fénytelenységben olyan zord, borzalmat-keltő kezdett lenni a vidék, akár Werescsagin tájképei.

Ily értelemben nyilatkozott az „Unione Lombarda” című egyesület, mely pinczéinek készletét déolász borokkal látja el a külügyminiszterhez benyújtott emlékiratában, melyben elősorolván azon folytonos nehézségeket, melyekkel az olasz borok exportja Ausria-Magyarországban találkozott s utalván az olasz kivétel óriási csökkenésére, mely immár 4—500 hektoliternyre szállt alá s minden évben csökkenőben van, határozottan kimondja, hogy az olasz boroknak Ausztria-Magyarországba való kivitele nem érdemel semminemű áldozatot.

Vessen az olasz kormány — követeli az Unione Lombarda — magas vámtám és sörre, mely óriási versenyt csinál a bornak és tételesen meg a sörre nézve mindazon szórásfahasogatás és szigorú ellenékek, melyeket Ausztria oly mesterül gyakorol az olasz borokra nézve.

Utal továbbá azon hátrányokra, melyek a borkalauzulának bizonyos mennyiségre való leszállítását a kivitt eszközöl olasz kereskedőkre hárulnának s kéri a kormányt, hogy tartsa fenn büszkeségét a tárgyalásokon, mert Itália, mely elűdta viselni a Franciaországba való s 1.800.000 hektoliterny rugott borkivittel veszteségét, elfogja tudni viselni azt a matematikus redukciót is, matematikusnak mondja, mert Ausztriának mindig szüksége lesz ily csekély mennyiségű olasz borra, ha másért nem, a határai közt lakó olaszok számára.

Kéri a kormányt, ne alázkodjék kompromitálá egyezkedésre s bízzék a nemzet erőfeszítésében, mely, a minthogy képes volt leküzdeni ennél sokkal súlyosabb nehézségeket, képes lesz ezúttal is gondoskodni magas céljainak eléréséről.

Ez az emlékirat — mondja a Bilancia — kétségtelenül nagy befolyást fog gyakorolni a szerződési tárgyalásokra, megálapítván egy már a statisztika által is bizonyított tény, a borkalauzula megszűntetésének szükségét a magyar szőlők újja-termése folytán. A klauzula lidérenyomása megfog tehát szűnni s bortermeleők, kiknek egyedüli reménye annak eltörlésébe van helyezve, nyugodtak lehetnek.

La Perseveranza (Milano), ugyancsak az Unione Lombarda emlékiratára vonatkozólag ezeket mondja: Ausztria-magyarországi borkivittelünk kérdése nagyon kényes dolog. Apulia és Szicília egy részének fontos érdekei függenek a kivittől. Ha fokozatosan csökkenie fog kellenni a kivitelnek az osztrák-magyar bortermeles megújulása folytán kénytelenek lesznek belenyugodni. — Nem találjuk helyesnek azt a tanácsot, hogy Itália ne kompromitálja magát a borkivittel vonatkozó engedményekkel. Még a jelenlegi klauzula mellett is (hát még annak leszállítása folytán) Ausztria-Magyarországnak sokkal jelentékenyebb forgalma van Italiában, mint Italiának a szomszéd monarchiában. Minél fogva tehát azon esetben, ha a jelenlegi borkalauzula módosításának vagy redukciónak vettenék alá. Ausztria-Magyarországon a sor, hogy Italiának megfelelő kedvezményeket ajánljon. Ni nem tartozunk semmivel Ausztria-Magyarországnak a borkalauzula hatásának elkerülhetetrosszabbodásáért, ellenkezőleg Ausztria-Magyarország tartozik valamivel Italiának. Meg vagyunk győződve, hogy oly kereskedelmi szerződés Ausztria-Magyarországgal, melyben nem volna elég téve Dél-Olaszország borászati érdekeinek, az Unione Lombarda nyilatkozata dacára, nagy ellenzésre találja a parlamentben. Azt állítja ezen egyesület, hogy magas vámmal kell sújtani a sört. Ezt a Perse Veranza határozottan ellenzi, mert — ugymond — nem sörkérés az, mely Itália Németország és Ausztria-Magyarország közt fenforog, mint inkább alkoholkérés, mely szintén kapcsolatban van borászattunkkal. Még ha Ausztria-Magyarország ki is zárná

borainkat, ez még nem folytán el borászattunkat. Helytelennek tartja az Unione felszólalását e pillanatban, midőn a két kormány a borvám kérdésének elintézésén fáradozik.

Az Erdélyi Kárpát-Egylet működése.

— Észrevételek. —

XIV.

Tervezet a turisztikára.

Indokoltá tették egy olyan hálózati létesítését, mely a külföldieket gondjaiba vegye s őket kalauzolja, a következő szomorú tapasztalat, melyet nap-nap után észleltek.

Kik kalauzolják az idegeneket?

Külföldi tudósok, politikusok, írók s a gyakorlati élet emberei időről-időre tömegesen keresők fel hazarészünket. Ezek a turisták szerveztelenségünk miatt (ez az állapot ma is fennáll) a szász egyesületek kalauzolása mellett utazták és utazzák be Erdélyt. A jó kalauzok gondoskodtak arról, hogy magyar lakta vidékeket a lehetőségig elkerüljék a kirándulók s magyarokkal ne érintkezzenek. Gondoskodtak arról is, hogy bennünket befektítsenek s gyűlöletes színben állítsanak az idegen elé, a ki majd a művelt külföld egyik-másik lapjában rossz hírnéket megírja.

Különösen az egyetemi tanárok sürgetésére, a kik figyelemmel kísérték a külföldi lapokban itt járt turisták tollából megjelent közleményeket, elhatározta a klub, hogy szervezetét megfelelően alakítja.

Szervezet.

A K.A.C. meghozta a külföldi összes sport egyleteinek turista könyveit, szabályzatait és eredményeit. Egy láda anyagot tett az ki. Az ezekben letett rendszereket tüzetesen tanulmányozta s azokat a klub előkészítő bizottságokban ismertetve, vitatta és viszonyainkhoz alkalmazni próbálta. Legmegfelelőbbnek mutatkozott a C. Touring Club-nak organizmusza és berendezése. E klubnak az egész földre kiterjed a hálózata. 100 ezerekre megy a tagok száma. A mi pénzünk szerint évi 4 koronát fizetnek. E díj fejében kapnak egy vasos havi folyóiratot, kapnak jelvényt, mely évről-évre változik, tagsági nyugtául és igazolásul szolgál s a kabátra, vagy sapkára feltűzhető.

A tagok mindenütt vámmmentességet élveznek podgyászaira és kerékpárjaikra. Előírt vendéglőjeikben 20% kedvezményben részesülnek. Minden városban vagy vidéki központban vannak ügyvivőseik (fő- vagy alkonzul). Ezek neve, állása, lakása, nyelvismerete be van nyomtatva a turista-könybe. Be van írva a használatba vehető vendéglő is. Ilyen könyvet minden a tagok által látogatott vidék részére külön zsebkönyv alakban adnak ki. A ki valaha turista volt, az tudja értékelni egy-egy konzulnak a figyelmét, készséges és szíves utbaigazítását. Többet ér az sok rossz vendéglősnél. A C. Touring Club tagjai különösen Schweitzot keresik fel nagyon sürin. Növelik az amugy is

nagyon felkapott kies turistahely népének vagyonosodását.

E turista társaság szervezetéből vett át, viszonyainkhoz alkalmazva legtöbbet.

Ily előmunkálatok után, kellő körültekintéssel, elkészítvén a turista-szervezetet, turista könyv kiadásának tervét is foganatba vette.

Külföldiek meghívása.

Ugyanakkor megnyerte Borbély György, Szappanos Péter tanárokat és Philippovich Emil bajnokot, hogy egy európai körutal a külföldi turista egyesületek s a Club között személyes érintkezéssel, a levelek, sport-jelentések és sportkönyvek által már megelőzőleg létesített összeköttetést közvetlenül látogatásuk által tegyék bensőbbé, tájékozottassá a kalauzolásokra tett előkészületekről és hazarészünk tömeges felkeresését kossák szívikre. A három turista férfiasan megfelelt a merész feladatnak. Borbély György utközben közvetlenséggel irt hangulatos leveleire, mik a „Pesti Hirlap”-ban és az „Ellenzék”-ben jelentek meg, ma is emlékeznek. A három utitárs kitarással végezte dolgait. Kolozsvártól Párisig mentek velocipéden, ugyanigy jött Borbély, más utirányt tartva vissza is.

Ez ut után kidolgoztak egy Kolozsvár—londoni uti tervet is.

Ennek megtétele halasztódott s midőn a közénk letelepedett Paget Olivér Borbély Györgygel ezt az utat is megtette, a clubot időközben, terveivel már leszerelték.

Elképzelhető, hogy ennyi előtanulmány, kiképzett tagok, óriási összeköttetés segélyével és komoly munkálkodás árán, mily bámulatosan szép eredményt tudott volna, minden dobszó és hazafias frázisok pattogatása nélkül elérni. Főleg nyáron, minden héten lett volna angol, francia, német s más különböző nemzetből tömeges látogatása a hazarésznek, kiket magyarok kalauzoltak volna.

Rendszeres tervet dolgozott ki a klub arra nézve is, hogy hazarészünk szebb tájképeivel illusztrált tetszetős formájú, az összes európai nyelveken tájékoztató hirdetések hívják felerdélyi részünkre a figyelmet, hajók, vasuti, társaskocsik állomási helyiségek beisejében.

Az ellátásra nézve is részletes tervet dolgozott ki addig is, a mig Erdély megfelelő berendezését a forgalom megteremténé. Sátrak, vendéglői berendezések, szálló felszerelések kocsiakra készítve irányítottak volna arra a pontra, a hol a pillanatnyi forgalom kényelmet kíván, hogy a turisták ne érezzék a „medveország” berendezetlenségének kényelmetlenségeit.

Igy elkészülve, a legszebb reményekkel, előtanulmányokkal, az erők célszerű beosztásával indult neki a Club a szép és nagy sikerrel kecsegtető feladatnak. Irodáját rendezte épen, midőn 1900 november közepén, váratlanul lepte meg a leszerelés híre.

Az „Erdélyi Kárpát-Egylet”-et, a klub minden megkérdése nélkül megalkotották. Az erről kiadott, november 16. közlemény szerint a dióhéjban elmondott

sok évi alapvető munkáért kéretlenül köszönettel honorálták, „e tén öröndetes és buzgó tevékenység”-nek minősítvén azt.

Olyan meglepetésszerű volt ez a leszerelés, hogy arról előzetesen sejtetle senkinek sem volt. Az akkori „Erdélyi Híradó” egyik hasábon közli a klub terveit, a szomszéd hasábon a megalakított Eke kiáltványát. Az Ellenzékben is csak nem egymás mellett vannak közlemények. A gyűlésen jelen volt tagok azt hitték, előzetes megbeszélés és megegyezés nyomán jött napirendre e kérdés.

A Club lelkes és munkás tagjai, a kik sok év munkáját fektették e szép tervbe s lelkesedéssel készítették elő, ugy érezték magukat, mint a hazájukért küzdött katonák Világos alatt, midőn a fegyver letétel híre váratlanul fülükbe jutott.

Természetesen arra nem gondolhattak, hogy terveikkel bevonuljanak az Ekébe, mert az Emke védelme alatt álló testületben, a külföldi turista forgalmat kezert fogva a nemzetiségekkel, akkor létrehozni még gondolatnak is merész volt. Felvenniök a versenyt már amiatt sem lehetett, mert a K. A. C. vagyontalan testület volt, az Eke azonban pénz, erkölcsi támogatást, mindent nyert az Emkétől.

Próbát tett egy bizalmas értekezleten Jósika Samu báró egyeztetni a kérdést olyképen, hogy a K. A. C. a hazarésznek egy bizonyos területét vegye önálló működése alá. Erről a club előre lemondott.

Tizenkét év telt el ez idő óta. Változtak a viszonyok sokat e hosszú idő alatt.

Évek álltak az EKE-nek rendelkezésére, hogy a külföldi turista forgalmat a kezébe vegye, miként arra a fentebb dióhéjban vázolt példa már készen állt előtte.

Nem tette. Kapkodott, futott, délibábok után.

(Vége következik.)

Színház.

Lili. Majdnem üres ház nézte Haller Irma vendég második bemutatkozását Herveé operettjében a Liliben. Tegnap szereplése is szép külső sikerrel járt; volt része tapsban, megújratásokban. Lili nehéz szerepét egyéniségeinek sok rokon-szenves és kedves vonásával ruházta fel. Játékában került minden szubrett-szertelenkedést; bájosan egyszerű volt, emellett eleven és biztos mozgású. Hangjának azonban nincs meg a kellő szárnyalása, kisterjedelmű és gyenge; néhol fátyolos. Vendégünknek pedig meg van az a nagy erénye, hogy bánni tud vele. Ha sok kívánni valót is hagyott hátra tegnapi bemutatkozásában: szívesen tudjuk be, ezt nehézszerének, mely nagyobb hangú és gyakorlottabb énekesnőket is próbára tesz.

A mieink pedig szörnyen kelletlenkedtek előadás alatt. Semmi készség, eleveenség nem volt bennük, a mi méltán rosszul hathatott e vendégre. S ez nem

csak a kisebb szereplőkre, epizodistákra áll, hanem azokra a nagybbszereplő színészekre kiknek kezében volt némileg az est sikere, jobban mondva — tegnap — sikertelensége.

A suhanecz, Konti rég nem adott népszerű operettjét holnap adják a czimszerpben Haller Irmával, kinek ez lesz bucsufüllépése. Szilágyi Dezső az előadás másik vendége Durand fűszerest játsza. A mieink közül Kassai, Dezséri, Hunfi, Szabó Mariska és K. Árpási Kata vesznek részt az előadásban.

Sobri, vagy kétpisztoly Szigligeti népsziműve vasnap kerül színre. A darab komikus főszerepét — Hugli borbélyt — utolsó föllépésű Szilágyi Dezső játsza.

Tanai Frigyes, a Vigszínház fiatal bonvivántja a jövő héten két estén fog vendégszeretelni „A kis mama” és „Vájlunk el” francia vígjátékokban.

Az első ék.

Az „Ujság” című lap szerkesztőjéhez nyílt kérdést intéztünk tegnap, több pontra nézve azok miatt a rágalmak, piszkoldások, alaptalan vádak miatt, a melyekkel lapot, pártférfiakat és pártot régi szokásához hűen, méltatlanul támad az a lap.

Felelet helyett három hasábon monologot kaptunk. Ebbe a monologba tutti-frutti módjára sok minden van, csak az nincs, a minek lenni kellene, határozott felelet a feltett kérdésekre.

Bodónéskodik, hogy kicsavarhassa a kérdések nyakát.

Azt kérde: miért ék az első ék? Két ellenzéki pártot nevez meg. Ezek közül szerinte, csak az „Ellenzék” fantáziájában létezik a mi pártunk, a melyet egy egész világ választ el az „Ujság” című lap politikai pártjától. A kettő közt levő ürbe pedig szerinte éket verni nem lehet.

Felvilágosítjuk az „Ujság”-ot. Mi nem a két párt közé vert ékről beszélünk. Arról az ékről szoltunk, melylyel a függetlenségi és 48-as párt egységes működésén akar labancz ur rést nyitni.

Különben kegyes engedelmevel tudtára adjuk, hogy igen is van kolozsvári függetlenségi és 48-as párt, nem csupán az „E—k” fantáziájában, hanem a valóságban is. Volt, van és lesz, akár tetszik az U—g-nak, akár nem. Vezetői és tagjai nehezből és vérből álló, kipróbált férfiak s nem hamisított aláírásokkal feltüntetett képzeleti egyének.

Az „U—g” azt a kérdést teszi fel, hogy melyik politikai párt elveit és céljait vallja az „E—k”?

Előbb talán jó volna, ha ön magának tenné fel ezt a kérdést az „U—g”.

Mert hiszen mindenki tudja, hogy az „U—g” 4 évi fennállása alatt egy ideig Bánffy Dezső érdekeit szolgálta, Midőn ez tüzletileg nem mutatkozott hasznos foglalkozásnak, át csapott Kossuth párti lapnak minden át menet, külső indokok nélkül, sőt Ugron-párti is lett volna, ha hasznos remél belőle.

Helyettünk a feltett kérdésre, nyílt fe-

bosszum magát is fogja érdekelni. . . Évekig prédája lettem egy élvősvár vén sának. Most már vége. Átköltözött oda, a hol talán nem lesz többet alkalma, hogy egy bosszuszomjas szenvedélyes fiatal nőre rátegye a kezét. . . Illemeden meg is gyászoltam bőrig fekete selyemben. Hanem most már vége szakadt a türelmemnek!

Kinyújtotta vágyakozva a két karját. — Ráski, szomjas vagyok, szomjas. . . a maga menyországára, a maga boldogságára, . . . éhes vagyok arra a galambszelid papleányra. . .

... Tulajdonképen magát akartam megrontani. De mind a hogy akkor, a bosszuállásomat megsemmisítette, hatástalanná tette a közönyével, most is lefőzött a csigavérűségével.

... Hja az ilyen szelidlelkű papleányok által teremtettt nyugalmas családi életben megalszik a jó koszon hízó pongolák mellett elfelejtjük észrevenni a főváros pikantiájában összeszórt csipkék raffinált díszkrécióját.

Szóval kárba veszett a megrontási kísérletem.

... De talán még erőteljesebb lesz a bosszum, ha azt a naiv lelkű, nyílt tekintetű, érényes asszonykát teregetem el a magam fajta asszonyok csásós, mámoros útjára.

... Tudja mit jelent az: húság, kíváncsiság, fényvágy? Egy elrejtett dinamit raktár ez a női lélekben. Csak néhány gyufa kell neki. Annál könnyebb a gyutfával hozzáférközni, minél szemrevalóbb, minél naivabb és tapasztalatlanabb a dinamit kamrák tulajdonosa. És kibe vannak meg ezek az utóbbi tulajdonosok inkább, mint egy ilyen elrejtett falusi Vénuszban, egy ilyen almokból szótt lelkű Hófehérkében, a ki mit sem

sejt a raffinált nagy világból, mit sem sejt arról, a mitől óvakodni kellene. A ki még nem tanult sem a saját, sem a más kárán, hogy az embereket gyanakodva, felvilágosult szemmel kell nézni. Oh én tudom édes barátom, hogy ő rózsaszínnek fogja látni azt, a mit én rózsaszínnek mutatok.

... Elég ügyesnek, elég szővévényesnek tart arra, hogy a szürke mocsokt is csillogó rózsaszínnek suggeráljam neki? . . .

A férfi vállai hevesen emelkedtek, látszott rajta, hogy alig bírja fékezni az indulatát. Csak egy hajszál választotta el a hangsúlyában az udvariasságtól a gombaságtól.

— De én is ott leszek asszonyom! Az asszony szembekacagta.

— Hári uram, jó Ráski uram csak nem nem dobatta ki az anyja sirjához zárandokolt szálló vendégét? Vagy elrejtte a feltett jószágát, a feleségét előllem? Ahán, hát annyira kell félteni, olyan hamar veszélyesre válhatónak tartja a játékot? Avagy a felesége kezébe fogja adni a vitört velem szemben ilyen formán: „cziczusám-miczusám, ez az asszony nekem megmondta, hogy téged meg akar rontani.” Ki nem dobhatom, a te gyengességédtől félek, megóvni magam nem tudlak; vedd át szívéim a fegyvert, mert az urad gráva volt maga megtartani. Hohó uram, bátha az a naiv jószág asszony el sem hiszi a mi gonoszt hall és az ön gyáván átadott fegyverét nevetve elejti és azt feleli: „Rémessékekkel ijesztgetsz kis uram!” . . . mert engem nem fog elképzelni tudni rémnek. . . gondoskodtam arról, hogy idejekorán alaposan befonjam. Aztán meg különben is aránytalan lenne a harc közte és köztem. A turbékoló galambka hamar áldozatul esne a vígjógó vérsének.

(Vége köv.)

A sir Fülöp leányai.

Angolból fordította: Amica.

(Folytatás) (2)

I.

A kis leány nagyon rövid idő múlva el lett az anyjától választva. mivel a börtön gazdasági berendezésében a gyermekek számára nem volt hely. A káplán szívesége nélkül a kis árva a dolgozóház gyöngéd könyörületére lett volna itélve.

De őt érdekelte a 10-ik szám és ő másoknak az érdeklődését is felhíresztette. A barátjai segítségével elegendő pénzt gyűjtött össze, hogy a gyermek felvételért egy olyan intézetbe fizessenek, hol annak a származásáról az igazgatón kívül senki sem tudott. Mielőtt a gyermeket az anyjától elvették, a börtön kápolnájában meg keresztelték.

— Nevezétek Smith Jananak — mondta a 10-ik Numerus, keserű nevetéssel, midőn először beszéltek e tárgyról vele, de egy éjjeli gondolkodás után megváltoztatta a szándékát. Midőn másnap reggel a börtön őr a gyermekért ment azt mondta —

— Filippa legyen a gyermek neve, Ashleigh Filippa. Az Ashleigh vezeték nélkül szolgálhat, más neve nincsen.

Es amint beszélt ismét nevetett e név említése, olyan emlékeket idézett fel melyek a börtön helyiségével nem találhatk.

A 10-ik Numerus mint a fogolynak bizonyult és környezetétől csak hamag jó véleményeket nyert. A legszigorubb felegelennék készséggel alávetette magát, soha sem tett kísérleteket, hogy a legbosszantóbb szabály ellen vétson, a börtön-őrök zsarnokkodásai felett soha sem zúgolódott.

Az egészsége folytonosan jó volt, sőt egy vagy két év múlva sokkal jobb volt, mint midőn először a börtönbe lépett. Az

egyedüli jel mely arra vallott, hogy helyzetét érezte, szép tömört barna haja színének a fokozatos változása volt, a második év végén a haja hófehér lett, erős ellenét képezve a kék szemek sötét pilláival.

A 10-ik Numerus öt évig zúgolódás nélkül teljesítette a reá róvott kötelességeket, minden nap éppen olyan volt, mint a másik. A külvilágról soha semmi hírs nem jutott hozzá. Ritka időközben sem levél még ritkábban sem látogató, a milyen néha egyik vagy másik fogoly társát felkereste, nem zavarta meg a 10-ik Numerus életét, ő soha sem kérdezősködött a gyermeke után, soha sem említette a nevét, azt, sem tudta, hogy élte-e vagy meghalt. És a káplán, aki a szerencsétlen asszony iránt még mindig érdeklődött, soha sem emlékeztette őt a gyermekire. Így gondolta ezt a legjobbnak reá és legjobbnak a leánykára, hogy ne legyen összeköttetés közöttük.

Es mégis tiszteletes Wood Dávid volt az, aki a csendes vizet végre mozgásba hozta, miáltal annak a mélysége alatt egy pillanatra valami láthatóvá lett.

Mindazok a foglyok, kik a jó magukviselkedésért teljes számú jegyeket érdemeltek, a biblia és imádságos könyvön kívül, melyek a zárka szabályos butortának egy részét képezték, egy könyvet kaptak a börtön könyvtárából. Ez nagyon nagybecsült privilégium volt. Természetes, hogy azok mind komoly irányuak voltak, tanulságosak vagy moralizálóak is a gyűrt s kissé szennyes lapok bizonyították, hogy azokat gyakran és ismételve átolvasták. Egy könyv a nyomasztó egyhangúságtól olyan áldásos könnyebbülés volt.

A káplán az utóbbi időben néhány új könyvet szerzett a könyvtár számára és ezek között volt egy folyóiratból

(Folytatása köv.)

leletet ad, az „Ellenzék“ 23 évi folyamának minden lapja. Mi egy negyed század óta tántoríthatatlan kitarással, hűséggel szolgáljuk hazánk függetlensége kivívásának szent ügyét. Tántoríthatatlan kitarásunknak nem az *üzleti érdek*, hanem a hazaszeretet a rugója.

Mi nem piszkoltunk, nem sértegettünk tiszteletre méltó ősz függetlenségi férfiakat, mint azt az Újság tette Tóthfalusi Józseffel és több függetlenségi érzelmi társával csak azért, hogy a lappal *üzletet* csináljon s palástolja a saját bűneit. Mi pártot és pártférfiakat megbecsültünk s megbecsültünk, mert előttünk a párt szolgálata nem eszköz a boldogulásra, hanem cél a haza függetlenségének kivívása felé.

E törekvésünkben, hogy a párt célját a megvalósuláshoz egy lépéssel közelebb hozzuk, volt idő, midőn választások idején a Nemzeti párttal is szöveteztünk. Az Újság azonban pártja nevében, még a párt-híveket is kipellengérezte, a testvér pártot pedig untalan piszkolta, annak tagjait sárral és piszokkal dobálta. Mi akkor sem követttük, ma sem követjük ezen az uton az Újságot. Csak arra kérjük a szerkesztőt, hogy válaszoljon tegnap feltett kérdéseinkre.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, augusztus 8.

— **Miniszterek Kolozsvárt.** A Mátyás-szobor leleplezési ünnepélyének rendezése ügyében Bély Ákos gróf főispán, a bizottság elnöke és *Fekete Nagy Béla* tan. a bizottság előadója, a fővárosban jártak, hol a miniszterelnökségnél és belügyminiszteriumban tettek jelentéseket. Amint hírlik, a leleplezés alkalmával a kormány csaknem valamennyi tagja le fog utazni Kolozsvárra.

— **Nemzeti ünnep Kolozsvárt.** Abból a páratlan érdeklődésből következett, melylyel az egész ország kíséri a Mátyás szobor leleplezését, előre látható, hogy az ünnepély oly impozáns és oly kiváló jelentőségű lesz, a milyen még nem volt e város falai között. Ezer és ezer ember készül október 12-re Kolozsvárra, s előre láthatólag minden irányból külön vonatok fogják vendégeinket el szállítani. Nem lesz az országnak egyetlen része sem, a mely ne képviseltetné magát. Vendégeinknek meg kell mutatnunk, hogy e város falai között ma is híven ápoljuk a magyar nemzeti tradíciókat, s ezek között az igaz, őszinte vendégszeretetet.

— **Mátyás király emléke.** Kolozsvár dicső szülöttének, Mátyás királynak kultuszát a nemzet minden rétegében terjeszteni, erősíteni helyes dolog. Azután a fényes diszmnú után, melyet Mátyás királyról az Athaeneumnál adtak ki, a mely valóságos gyöngye essay-irodalmunknak, most a nép számára ad ki a város egy testes füzetet. A sajtó által levő könyvecske minden sora Mátyás király nagyságáról zeng prózában és versben egyaránt. A könyvet, „Ki volt Mátyás király“ czimű, *Kazinczy Gábor* után átdolgozott cikk nyitja meg. Minden közleménye egyszerű, zamatos nyelven a nép számára íródott, s szerkesztői: *Szabó Samu* és *Kovács Dezső* tanárok.

— **Az Erzsébet séta uti rendezése.** Kolozsvár város tanácsa utcái lámpákat állított fel az Erzsébet hid két szélére, valamint az ut fordulóihoz, hogy a serpentin uti kellő világítást nyerjen. A séta ut felső pihenőjén Geng Ákos jeles iparos saját találmányu géppel fejlesztett acetilen világítást rendezett be. Esténként nagyon szépen néz ki a megvilágított pihenő, melyet művészek utmutatása szerint nyíra darabokkal sveiczi módra díszítettek. Ez a pihenő mostanában nagyon látogatott, főleg mióta kitűnő rabló-pecsényét is talál ott a közönség. Holnap este alkonyat után a Polgári Dalegylet rendez ottan hangversenyt.

— **Szomorú eredmény.** Annak a sok koczkodásnak, személyeskedő hercehurczáak, a melylyel egyes szocialista urak, gyűlölködő hajlamaikat követve, — széthintették az iparos osztályra a viszálykodás magvát, már is mutatkozik a szomorú eredménye. Arról értesülünk ugyanis, hogy a Mátyás-szobor leleplezési ünnepélye alkalmával rendezni szándékolott helyi érdekű kiállítás ügye részvétlenség miatt fennakadt. Az iparos elemek vezéréit feltalokodott urak, a saját külön sajtójukban addig osztogatták az iparos osztályt részekre, a míg szerencsésen sikerült megosztani az — egyetértést. Addig csinálták a nagy, közép és kisiparosok pártját, — a míg végre is nem lett semmiféle párt és semmiféle egyetértés. De annál több harag, gyűlölködés és viszály. A jobb módú iparosok „szipolyozó banda“ név alatt voltak ismeretek. Az ipartestület intelligens iparosokból álló tisztikara és választmánya egytől-egyik

sikkasztó, önző, czudar nép volt. Szóval becstelens embert nem ismert semmiféle közpályán a terrorisztikus csoport, a melyik brutális eszközökkel akart felülkerekedni, sajnálatos félrevezetés folytán. Most már meg van az eredmény. A komoly és józan elem nagyrésze visszavonul a közszerepléstől, a mi által a kiállítás ügye teljesen problematikussá vált. Vagy ha lesz is valami belőle, abból bizony Kolozsvár iparossaira dicsőség nem háramlik.

— **Drága a málna Kolozsvárt.**

Kolozsvári házi asszonyok panaszkodnak a miatt, hogy a piacon drága a málna. keveset adnak mintha gyógytárból venné az ember. A kolozsvári piacon különben minden féle gyümölcsnek igen magos az ára

— **George Macaulay köszönete.**

George Macaulay Trevelyan, a fiatal angol tudós, ki tanulmányi czéllokból bejárta hazánkat, s a ki nálunk Kolozsvárt is megfordult, szép levelet küldött szíves vendéglátójának, *Kovács János* tanárnak. melyhez mellékelte viszonzásul azért a vendégszeretetért, melyben részesült édes atyjának egyik művét: „*Macaulay élete és levelei*“ -t. Az udvarias angol megígérte a levélben, hogy az *Amerikai forradalom* czimű művét, mihelyest befejezi és kiadja, azonnal megküldi *Kovács János* tanárnak.

— **Értesítés.** A kolozsvári kereskedelmi és iparkamarát a kereskedelmi miniszter folyó hó 5-én kelt 51267 VII. számú leirátában arról értesítette, miszerint még a folyó évben megépülő Árad Gyulafehérvári távbeszélő vonal elkészülte után Gyulafehérvár városa is azonnal be fog a helyi távbeszélő hálózathoz kapcsolni.

— **Milyen az idő?** Legújabb meteorologiai jelentések szerint Irország és Dánországtól táján kisebb depressziók vehetők észre, míg Dél-Európa fölött magas levegőnyomás terül el. Az idő ennek következtében a kontinens déli felén általánosan száraz és esők inkább csak a depressziók környékén fordultak elő. A hőmérséklet Európaszerte magas. Hazánkban igen meleg és tulnyomóanszáraz idő uralkodik. Kisebb esőket csak az északi-keleti vármegyékből jelentettek.

— **Gróf Majláth Gusztáv.** Károly erdélyi r. kath. püspök szerdán Pécsre érkezett a hol rokonait látogatta meg, majd kikocsizott a közeli Szent-Lászlóra, hol az ott nyaraló Hetey Sámuel pécsi püspököt látgatta meg onnan Bakócsára utazott.

— **A kolozsvári Szamos áldozata.** A kolozsvári Szamos malomárka a plébánia malmánál minden évben áldozatot kíván. Tegnap este egy széki fiu fulladt be, a mint a lovakat usztatta. A fiu 17 éves és a neve Szabó Sámuel. A bonczatani intézetbe szállították.

— **Mikor olesó a tojás.** A kolozsvári piac tömkelegében egy nagy kosár tojás előtt állott egy szőke bakfis:

— Hogy a tojás?
— 10 fillér párja.
— Ugyan? Hatot egy hatosért,
— Hova gondol már a kisasszony nyár derekán, — még én se kapok.
— Pedig a másik sorban ugy adják.
— No hát csak tessék ottan venni.
— Vennék is, de annak az asszonynak csak kettő van.

— Hja, mikor nekem nincs tojásom én is adok hatával.

— **Szilágyi Dezső sírja.** Mostmult egy éve, hogy Szilágyi Dezső oly hirtelen s oly tragikusan meghalt. Nagy pompával temették el, erősen fogadkoztunk, így meg úgy örökitjük meg nagy hazánkfia érdemeit, s ha ma, egy év múlva valakit véletlenül visz el útja a keresepi temetőben Szilágyi Dezső sírja mellett, láthatja, hogy nálunk öröm, gyász egyaránt nem egyébb, mint egy fellebbbanás — szalmaláng, amely felcsap és kialszik. Szilágyi Dezső sírhelye elhagyatott és összeszáradt, szemétté lett koszorúk disztelenkednek a fakeresztes siron. A nagy Szilágyi-mozgalom ott húzódik meg az avarrá lett koszorúk alatt, emléket nem őriz semmi — azon a fakereszten kívül. A főváros egy év alatt sem ért rá, hogy legalább egy utcáját vagy terét a nagy magyar politikusról, a kiváló magyar igazságügyminiszterről nevezze el. Pedig utcákat, de hányat keresztelt el azóta, s a Harminczad-utca ma is Harminczad-utca.

— **Gyermekek védelme.** Londonban a helyi hatóság igen fontos intézkedéseket fogantatosított a tizenévesévéval aluli gyermekek munkájának szabályozására. Ezeket az intézkedéseket Ritchie belügyminiszter olyan értelemben tartotta szükségeseknek, hogy a gyermekek testi erejére és szellemi képességeire a munkaadók első sorban legyenek tekintettel. A gyenge fiukat nem szabad erős munkával megterhelni, nem szabad kora reggel és még késő este foglalkoztatni őket, de különösen a testi biztonságot veszélyeztető munkákat kell szüntetni a gyenge gyermekek munkaköréből. Ilyen ügyekben jog van a hatóságnak erőlyesen közbelépni, de hogy ezt a jogát kötelességének is érzie, az a súlyos körülmények között gyakran nagyon is kétséges. Mindenesetre örvendetes jelenség, hogy a külföldön szabályozni iparkodnak a gyermekek munka

körét, amint remélhetőleg nálunk is rövid idő alatt követni fognak. Mert valóban gyakran megbotránkoztató, hogy egyesek milyen embertelenséggel és állati kegyetlenséggel földzik a szolgálatukban lévő gyermekeket, igás barmoknak és nem embereknek tartván őket.

— **Golyót és késszurást felfogó pánczélmellény.** Egy élelmes francia kereskedő divatját multnak mondja a finoman szövött s eddig közhasználatnak örvendő mellényt. Ezután pánczélmellényt kell annak viselnie, aki a muló divatnál többre becsüli életét. Azt írja árjegyzékében a charlevillei kereskedő, hogy pánczélmellénye a század leghasznosabb és legfontosabb találmánya. A mellényről a golyó visszapatann s a legerősebb késszurásnak ellentáll. Utazók, kereskedők, hírlapírók, követek, rendőrök és királyok ilyen mellényt hordjanak, mert így életük biztosabb, mint a milyen biztos volt anyjuk keblén. A mellény kényelmes s csak negyven frankba kerül. Megrendeléseket azonnal elintézik. A ki nem hisz a pánczélmellény biztonságában, próbálja fel s lövessen magára.

— **A Földgömb forradalma.** A most folyó év a földrengések esztendeje. Január tizenkettédike óta, amikor Új-Skóciában rendült meg a föld, körülbelül 26 nagy földrengés volt ebben az évben s számtalan áldozatot szedett az emberek közül. Minden jel arra mutat, hogy a földrengések száma még növekedni fog s hogy a föld belsejében nagy átalakulások s forradalmak mennek végbe. Egy amerikai tudós, Hampton Fitz, nagyon érdekes előadást tartott nemrégiben a tenger fenékén végbemenő geologiai átalakulokról s konstataálta, hogy földünk új forradalmi korszak küszöbén áll. A kis Antillák katasztrófája és a dél-amerikai szárazföld hegyeinek kitörései, a tudós tanár szerint, csak előjátékaik azoknak a nagy elemi kitöréseknek, melyek nemskóra be fognak következni. A világterek melyén nagy harcok dulnak s az Atlanti-oczeán két helyén végzett tudományos megfigyelésekből arra kell következtetni, hogy a Golf-áram jelentékenyen eltért déli irányba. A tenger hőmérséklete jelenleg Amerika keleti partjain két fokkal alacsonyabb a normálisnál. Ennek a lehűlésnek Európára nézve is messzenemő jelentősége van, mert a nyár mindig hűvösebb lesz az eddigiekénél. Ha további kihűlés és az áram délfelé való hajlása bekövetkeznék, Angolország elveszti mai klímáját, míg Franciaországban és a Földközi-tenger államaiban a tél enyhébb és a nyár hűvösebb lesz. Hampton tanár előadása végén kijelentette, hogy a Földközi-tenger medencéjében erőszakos földrengések várhatók.

— **Osztozunk!** Páris egyik nagy kőrutján egy ur talált egy tárcsát. Tömött, szép, bőrtárcza volt, tele papírpénzzel. A ur éppen zsebre tette, hogy elvigye a rendőrséghez, amikor melléje ér egy rongyos fiu:

— Osztozkodjunk a talált pénzen, — szólt és szemtellenül vigyorogni kezdett.

A becsületes megtaláló egy pillanatig meglepetten nézett rá, azután karonfogta:

— Kedves barátom, ugy-e azt képzeli most rólam, hogy tolvaj vagyok, aki el akarja tulajdonítani ezt a pénztárcsát? No, én be fogom önnök az ellenkezőjét bizonyítani.

A rongyos alak erőlködött, hogy ő nem hisz semmit, sőt mindenkit a legbecsületesebb embernek tart. A becsületes megtaláló azonban nem engedte el és vitte egyenesen a törvényszékre, ahol kiderült, hogy egyike a legveszedelmesebb szelbtolvajoknak.

— **Különös szálloda.** A világvárosi élet tele van ezer veszedelemmel magányosan élő nőkre nézve, akik az élet harcát egyedül folytatják kísértesek közepette. A köznyomor enyhítésére lényegesen hozzájárul, a ki a nők társadalmi helyzetének biztosítására bármit is tesz és nagy jötevők már több intézményt létesítettek, a mely erre a célra szolgálnak. A napokban avattak föl Párisban egy új szállodát, a mely egyedül való a maga nemében: a lakói csupán magányos nők, leányok, vagy özvegyasszonyok lehetnek. A jötekonny intézményt Hirsch báróné ötszázezer frankos és Mrjolin asszonynak még ennél is nagyobb alapítványából létesítették. A szálló hatalmas ötemeletes épület. Az első és második emeleten 10—12 nagyobb szoba, a 3., 4. és 5-ik emeleten 12—12 kisebb kamra van. A földszinten társalgó és ebédlőtermek, a souterrainban pedig fürdőszobák szolgálnak a lakók kényelmét. A szobák egyszerű berendezésűek, de roppant olesók is, a nagyobb szobák napi árá 1 korona, a kamrák 60 fillér. A szálló megépítésével a magányosan élő munkások erkölcsi züllését akarják meggátolni.

— **Kutyák — számárhöhögése.** New-Yorkban nemrég kitört a kutyák között a számárhöhögés és hiábavaló volt az orvosi tudomány, a bajt ma sém tudták még csökkenteni. Leady dr. New-York egyik legkiválóbb állatorvosa, elismeri, hogy praxisában soha ilyen eset még elő nem fordult. A betegség, nézete szerint, beteg gyermekekről rságt a kutyákra, melyek az utcái ismerkedések közben persze hamarosan tovább adják. A kutyák épp oly tehetetlenek a számárhöhögéssel szemben, mint például a cseesemők, borzasztó hangokat hallatnak, a melyektől maguk ijednek meg leginkább, gyakran fuladási roham fogja el őket és sok esetben megfuladás a betegség vége.

— **A hus érése.** Ismeretes dolog a háztartásokban, hogy a frissen levágott markának a husa, még ha a legjobban hízalt marhából való is, kemény, száraz és élvezhetetlen. Még a leghosszabb főzéssel sem puhul meg és a legjobb fogak sem birkozhatnak meg vele. Csak az olyan hus, amely a levágás után néhány napig

fekszik, vagy a mészárosok szerint: érik; alkalmas a főzésre. Egy szakértő tudós — írja „Jó Egészség“ — Bázelen az érésnek a folyamatát a következőkben vizsgálta meg. Azt tapasztalta, hogy a hus ereje lényegében a husnedvek képződésével kapcsolatos. A friss húsból még 1770 kilogrammos nyomással sem lehet egyetlen csepp husnedvet kipréselni, ez csak néhány óra múlva sikerül. Minél tovább fekszik a hus, természetesen a rothadás kizárásánál, annál több nedvet produkál. A husnedv mennyisége azonkívül a kortól, a nemtől, az egészségi állapottól és a táplálkozástól függ. Az öreg marhahus szívós és szalmás, nincs benne nedv. Egy másik kutató, Mieschert, azt figyelte meg, hogy a lazac husa az ivás alatt rostos és izetlen, mert ez az állapot a lazac testéből és főként az izmokból a nedvképző fejrnyét elvonja. A husának ilyenkor ötven percczel kevesebb a tápláló ereje. Sokszor hallani azt, hogy az angolosan készített husokból kiszivárgó nedv vér és sokan azért visszautasítják az ilyen húst. Pedig az csak husnedv. Ez a vörös nedv, amely sok tápláló anyagot tartalmaz másfajta húsfelekénál alakul.

— **Apró hírek.** Abisziniában a dohányzást bűnnek tekintik. A dohányzást megtiltó törvényt 1642-ben hozták és eleinte csak a templomokban dohányzó papok ellen alkalmazták.

Laube városában (Porosz-Sziléziában) az iszákos lakók sok nyomtatott névsora minden korcsmában ki van függesztve. Az illetők bort, sört vagy szeszes italt nem kaphatnak; a rendelet ellen vétő korcsmárosokat vagy ezek alkalmazottjait szigorúan megbüntetik.

A szibériai vasut hidjainak összes hossza negyvennyolcz kilométer. A leghosszabb hid Krasznajorszknál van a Jeniszei folyón keresztül; hossza 800 méter.

Velenze volt az első olasz város, ahol (1440-ben) rendes népszámlálást tartottak. 1574-ben érte el a város lakossága legnagyobb számát.

A legkeményebb fém a titanium, amely hasonlít a rézhez, de még a hegyi kristályt is megkarcolja.

Egy tehén bőre körülbelül 35 font kidolgozott bőrt szolgáltat, egy lóé 18 fontot.

Los Angeles közelében van egy galamb-tenyésztő telep, amelyen évente 40 ezer galamb-fiókot bocsát piacra.

Newfoundland és Labrador szigetek lakossága 200 ezer. B két sziget lakossága 10 év alatt 18 ezerrel szaporodott.

A Jadán északi részen lakó népeknél a gyermekek csak 5 éves korában adnak nevet.

Magában Venezuelában 2 millió madarat öltek meg divatozólokra.

Anglia legújabb első osztályu cirkáló hajója, Leviathan, legjobb a világ összes e nemű hajói között.

— **„Antirost“ és „Flammentod.“** Egy idő óta ezen új fogalom a sajtóban többfelé feltámadt. Tisztelt olvasóinkat minden esetre érdekl ez kémiái termény közelebbi származása, mibenléte és célja. Az „Antirost“ és a „Flammentod“ a rozsdá illetve a tűz ellen védő festék, mely az ismert Kind és Herglotz kémiái gyárban legújabb idő óta készült. Ezen védőszereknek valóságos felforgató szerepük van az építészeti — és az ipartérben. mert a külső benyomással egyszerű mind reservatív hatást gyakorolnak idő és tűz ellen. „Antirost“ egy fekete rozsdavédő, gyorsan száradó és erősen fedő mázoló festék, mely főképp vasnál talál alkalmazást azonban épp oly jó szolgálatot teszen fa, csement, beton és falak mázolásánál is. Egy mázolás „Antirost“-tal nagy melegeben változatlanul megmarad. Az „Antirost“ használhatósága ezért nagyon sok oldalu. így a vasut terén, a hajóépítészetnél stb. stb. igénybe vehető. — A „Flammentod“ szintén egy, az időnek ellenálló mázoló festék hasonló kitűnő hatásal, mely fa, kő, ércz, stb. tűz általi pusztulását védi. Különösen megjegyzendő, hogy e védő és szépítő „Flammentod“ által a mázolás nem nagyobb költséget okoz mint más közönséges olajfesték használatánál. Tehát az „Antirost“ és a „Flammentod“ ezen nagy fedőképessű két festék, amint ezekből látható, rendkívül hasznos találmányt képez.

— **Talált tárgy.** A sétátere nap este egy új bór szivarka dohány tárcza találtatott. Tulajdonosa kellő igazolás mellett átveheti a sétatéri kertésznél.

— **Elvesztett** egy darab teljesen csiszolt gránát követ kőritett arany karpeczez a sétátere, a folyó hó 5-én délután 6 és 7 óra között. A becsületes megtaláló sziveskedjék Kökért utca 25 számú iskola igazgatójához avagy a rendőrséghez beadni, hol illó jutalomban részesül.

Jótekonyság.

A kolozsvári m. kir. dohánnygári Dalkör f. évi július hó 5-én rendezett Dalestélyen felülfizettek: Dávid Jenő dobozgyáros Budapest 20 kor, Röck István gépgyáros Budapest 20 kor. Dr. Szentgyörgyi Jenő gyári-orvos 10 kor. Ferenczy Árpád 10 kor. Tauffer Dezső 10 kor. Alexi György 10 kor. Nul Ottó 5 kor. Tyroler Gyula 5 kor. Goldmann Bernát 5 kor. Kovács József 5 kor. Kohn Zsigmond 5 kor. Abraham Izsák 5 kor. Hunwald Lipót 5 kor. Sarkadi János 4 kor. Auer és Kisfalvi özég Budapest 4 kor. Léber Gyula 3 kor. ifj. Buzetzkó Domokos 2 kor. Anyfal József 1 kor. Varga Lajos 80 fill. Támooski Gy. 60 fill. Ilyés Ferencz 60 fill. Jaskó János, Szabó Gáspár, B. K. és Kurz Sándor 40—40 fill. Görömbei Ferencz 20 fill. összesen: 132 korona 80 fillér. Fogadják e nemes szívó adakozók az elnökség köszönetét.

*

A nagy-sármási kereskedők és iparosok által f. hó 3-án az állami kisdédóroda és egy létesítendő Polgári

olvasókör alap javára rendezett táncmulatságnál felülfizettek. Gr. Radnai István 6 kor. Jánosházi László 6 kor. Veszprémi Antal 6 kor. N. N. 12 kor. Bartha Lajos 5 kor. K. M. 1 kor. Szász Albert 1 kor. Juhos Márton 1 Székely Mihály 6 kor. Kozma Károly 1 kor. Szabó József 2 kor. Ferenczi Géza 2 kor. Ferenczi Ignác 2 kor. Papp József 6 kor. Szilágyi Kálmán 1 kor. Ilyés Fülöp 1 kor. Csögör József 1 kor. Bothezán Traján 1 kor. Kepri Todor 2 kor. Ferencsik Károly 1 kor. Ausch Lajos 2 kor. Összesen 66 kor. A jótékony célra adott felülfizetésekért köszönet mond a rendezőség nevében Balázs Elek r. b. jegyző, Bothezán Pompei r. b. elnök.

LEGUJABB.

Az „Ellenzék“ táviratai, telefonszámításai és sürgöny-levelei.

Kulturharcz Franciaországban.

Landerneau, aug. 8.

Két biztos, a kiket egy század gyalogság és három kisebb esendőrcsapat támogatott tegnap délelőtt foganatosították a sz. julieni intézet apáczáinak kiutasítását és az épület ajtaira pecséteteket alkalmaztak. Egy több ezer főnyi tömeg ezt az intézkedést zajos ellentmondással fogadta, de komolyabb incidens nem történt.

Kolera.

Alexandria, aug. 8.

Kairóban 18 és Alexandriaiban 5 újabb megbetegedés fordult elő koleraiban.

Bányarobbanás.

Stander, aug. 8.

A camargói-bányaművek érczmosójában robbanás történt a mely alkalommal 14 ember életét veszttette és 11 súlyosan megsebesült. A robbanás öt házat elpusztított.

Felbontott házasság.

Bécs, aug. 8.

Mint hivatalos helyről közlik, Mária Annunciata főhercegnő és Szigfrid bajor herczeg eljegyzését kölcsönös beleegyezéssel felbontották.

A császár és császárné.

Reval, aug. 8.

Tegnap délelőtt 9 óra tájban Vilmos császár és Miklós csár kíséreteikkel yacht-jaikról a Minin nevű orosz zászlóshajóra mentek, mire a tüzérségi hajóraj felszedte horgonyait és elindult a nyílt tengerre. Utközben a hajóraj különböző gyakorlatokat végzett, miközben valamennyi ágyúból lögyakorlatokat végeztek uszó czéltáblák, a parton alkalmazott szilárd czéltáblák és a parton készített földszánczok ellen, a melyek parti ütegeket ábrázoltak. Délután 11 órakor Standard yachtón reggeli lesz, a melyhez a két uralkodó kíséretének valamennyi tagja hivatalos. Az idő gyönyörű.

Az angol király állapota.

London, aug. 8.

A király a londoni utazást a legcsekélyebb kifáradás nélkül viselte el. Az éjszakát jól töltötte és kitűnő egészségnek örvend. A sebhely csaknem teljesen beheggett. A legközelebbi bulletint vasárnap adják ki.

Kossuth szobor ellen Amerikában.

Budapest, aug. 8.

Clevelandban kinos felűstést keltett, Totk polgármester előtt egy tudatlan emberekből álló küldöttség.

Arra kérték a polgármestert, hogy ne engedje a zsarnok?! szobrának leleplezését.

A polgármester azonban ismerte Kossuth nagyságát.

Felvilágosította a tisztelgőket, a kik sürgyenkeze vonták vissza kérésüket.

Letartóztatott csodarábbi.

Budapest, aug. 8.

A kuruzsló csoda rabbit, a ki itt üzi mesterségét, a mult éjjel a rendőrség letartóztatta, Sándor Pál orsz. képviselő azonban fellépett a rabbi érdekében és kieszközölte szabdlábra helyezését. A tárgyalást ma tartották meg. Eredménye az, hogy a rabbi neje és két embere ellen a kihágási eljárást megindították.

Főszerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Felölös szerkesztő és lapfőadónos:

MAGYARY MIHÁLY.

Sz. 18959—1902.

798. 1—2.

Árlejtési hirdetmény.

Ezennel közzétettük, hogy az alább felsorolt munkálatoknak vállalatba adása céljából felsőbb jóváhagyás fenntartása mellett írásbeli zárt ajánlatok tárgyalásával egybekötött nyilvános szóbeli árlejtés fog tartatni, melyre vállalkozók 10% bánatpénzzel ellátva oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az 1 koronás bélyeggel ellátott, lepecsételt és kellő felíratu írásbeli zárt ajánlatot s a kikiáltási összegnek megfelelő 10% bánatpénzzel ellátva az árlejtés megkezdéseig a balázsfalvi kir. adóhivatalnál az árlejtést megelőző három nappal előbb pedig alulírt m. kir. államjósággazgatóságához adhatók be.

Ezen ajánlatokban, melyekben az 1 koronás bélyeg a szöveghez első sorával szabályszerűen átirandó, a megajánlott vállalat összes nemcsak számokkal, hanem betűkkel is tisztán, érthetően kiírandó és világosan kijelentendő, hogy ajánlattevő az árlejtési jegyzőkönyv feltételeit és a költségvetésben feltüntetett munkálatokat tételről-tételre ismeri, azoknak magát feltétlenül aláveti és azokat elfogadja, meggyeztetve, hogy ezen okmányokat aláírni köteles.

A szó- és írásbeli ajánlattevők kívánatra igazolni tartoznak vagyoni állásukat és vállalkozói szak-képzettségüket.

Oly egyének, kik csőd, gyámság, illetőleg gondnokság alatt állanak, vagy a kik nyereségvágyból eredő büntetést elítéltek, azok az árlejtésben részt nem vehetnek, elkészt, valamint utóajánlatot és táviratok semmi szín alatt sem fognak figyelembe vétetni még az esetben sem, ha azok egy újabb árlejtés megtartása esetén kötelezőleg fenntartatnak is.

A részletes árlejtési feltételek és költségvetési okmányok a balázsfalvi kir. adóhivatalnál a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők.

Az árlejtés helye, ideje és a vállalatba adandó munkálatok a következők:
A balázsfalvi m. kir. adóhivatalnál 1902 évi augusztus hó 19-én délelőtt 19-én délelőtt 10 órakor a szász-csanádi lakóház kijavítása, kikiáltási összeg 1989 kor. 56 fill., a szász-csanádi magtár kijavítása kikiáltási összeg 1933 kor. 15 fillér.

Aradon, 1902 évi augusztus hó 1-én.

M. kir. államjósággazgatóság.

Hirdetmény.

A dévai főtéren, saját házamban és saját tulajdonomat képező, a „**HOLLÓHOZ**” czimzett

reáljogu gyógytáram

a teljes gyógyszerkészlettel, gyógytári laboratóriumokkal és minden hozzá tartozó, rak-tár, pince, padlás helyiségekkel, garcon vagy oszladi lakással **azonnal bérbe adó.**

A bérleti feltételek alulírt tulajdonosnál megtudhatók.

A bérletre kizárólagosan jómódu okleveles gyógyszerészek reálálhatnak.

Déva, 1902 július 30.

795. 1—6

Steiner Ferencz,

nagykereskedő, a „**HOLLÓHOZ**” czimzett reáljogu gyógytár tulajdonosa.

Izraelita fiu-nevelde

NAGY-SZEBEN (Hermannstadt)

Magyar és német ajku elemi és középs-kolaitanuló számára.

Rendkívül mérsékelt díjazás.

Elismerő nyilatkozatokkal és prospektussal készséggel szolgál a tulajdonos

EHRENKRANZ SALAMON,

az állami iskolák hitoktatója **NAGY-SZEBEN**

779 2—4

Kolozsvárt

az EMKE téren

levő jó hírnevű és látogatott

MAGYAR KORONA szálloda

üzletfelhagyás miatt

bérbe kiadó.

Értekezhetni **Gáll Simonnál** Kolozsvárt.

732. 12—x.

Kind és Herglotz

vegyszeri gyár

fiók: Budapest, V., Vízgrádi-utca 4 szám.

Ajánlják gyártmányaikat és pedig:

„Original-Antirost”

(rozda ellen védőfesték) legértékesebb és rozda ellen védő fekete mázolófesték vas-, stb.-nek.

„Original-Flammentod”

(tűz ellen védő festék) tűz és vihar elleni mázolófesték, mely fát, követ, ércet stb.-t tűzvész ellen védelmez.

Használati utasítás és ajánlatok kívánatra bérmentve. 786. 2—10.

Faragott tölgyfa gerendák

különböző méretűek

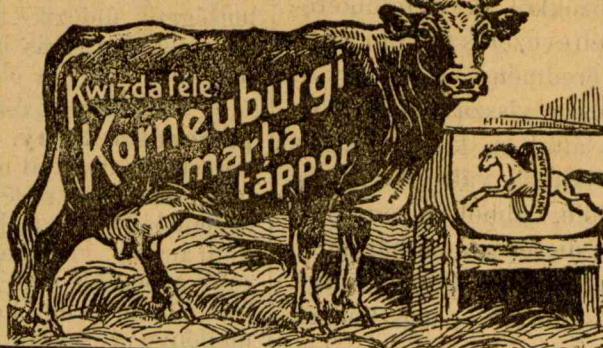
jutányos árban kapható

KLEMM PÁL

gőzfavágó telepén **KOLOZSVÁRT**

Nádastér. 793 2—x.

KWIZDA féle Korneuburgi marha táppor

Étrendi szer lovak, szarvasmarhák és juhok részére. 50 c. óta a legtöbb istállóban használatban van étvágy — hiány s rossz emésztésnél, a tej javítására és a tehénnek tejlöképességének fokozására, csonttöréskor. — 1 doboz ára 1 korona 40 fillér, 1/2 doboz 70 fillér. Csak a lentl védjeggyel valódi. Kapható minden gyógyszerárban és gyógyszerkereskedésben. Főraktár: Kwizda Ferencz János, cs. és kir. osztr.-magyar, román királyi és bolgár lejedelmi udvari szállító, kerületi gyógyszerész, Korneuburg, Bécs mellett.

239. 22—60

GYERMEKEKNÉL

és

FELNÖTTEKNÉL

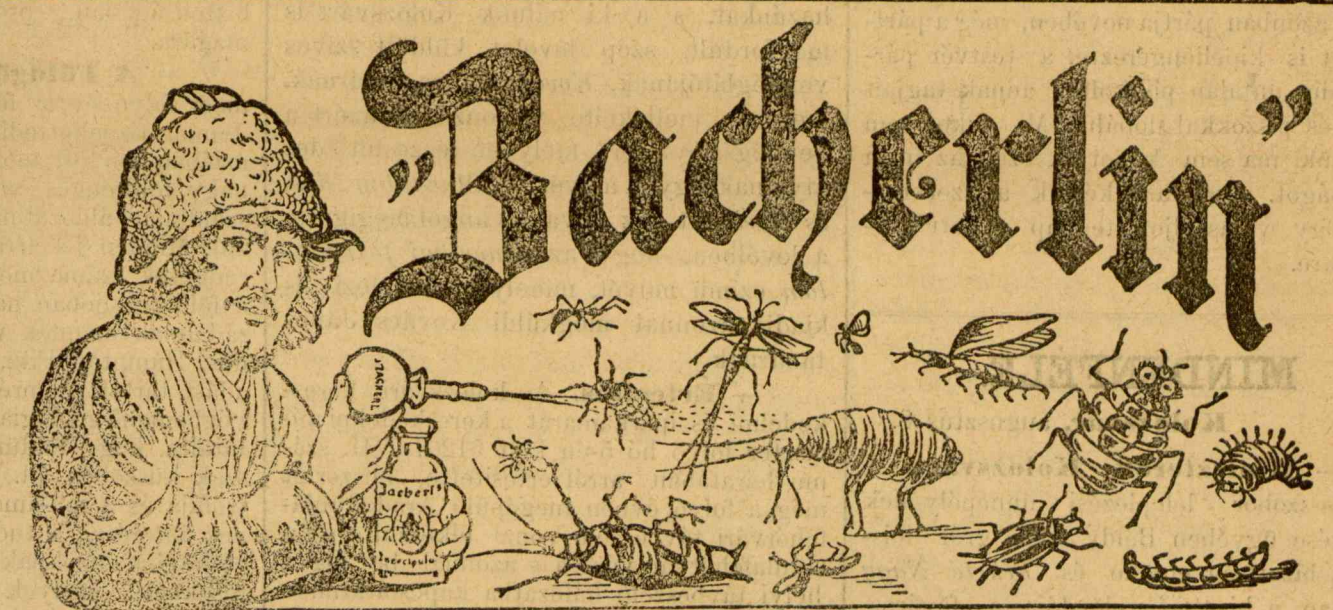
a hasmenést gyorsan és biztosan megszünteti a **SZTRAKA** féle

tannin-csokoládé.

Egy darab 40 fill.

Kapható minden

gyógyszerárban

A világ legjobb rovarirtó szere. Csakis üvegben tessék venni.

Kolozsvárt:

Adler Sámuel, Ambrás Bogdán, Barsay Manó, Benke Dezső, Bereni József, Berényi J. Fiai, Biassini Sándor, Boskovics József, Bréver János, Burger Frigyes, Csorba György, Diamantstein Bernát, Flóra Gyula, Fuhrmann Károly, Graf Lőrincz, Haraszthy Jenő, Havas Armin, Hirschfeld S., Jeney Lajos, Könyv Sándor és társa, Marusan Bogdán, Mol-

dován, József, Pap Ernő, Papp László, Ifj. öv. Péter István, Papp Antal, Schuller Lajos, Segesváry és társa, Somlyai László, Szele Márton, Tauffer Ferencz utóda, Veress László, Wertheimer Vilmos, Wilsch Frigyes, Wolf János, Zsilinszki Antal.

Bánffy-Hunyád:

Csoma Sándor, Dubay Pál, Schweiger Ferdinand, Tóth István.

Deés:

Brugovits József, Csizsár és Vásárhely, Ifj. Decsey Samu, Göczy Károly, Ördöndich Ad. Roth Pál.

Erzsébetváros:

Láng István, Michlsteffen Gusztáv.

Maros-Ujvár:

Fillo Ede, Virág Tamás. Rákod: Schilling Sándor.

Szamos-Ujvár:

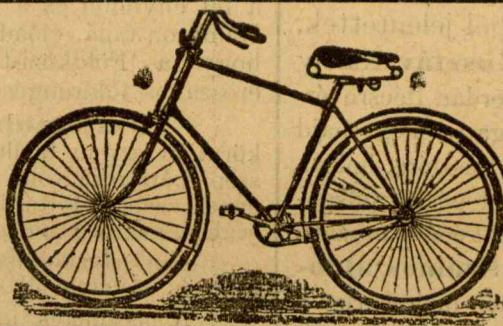
Flórián Jakab, Haragay M., Zabnik Jenő.

Székely-Udvarhely:

Bagó Gyula, Gál János, Gergely János, Sterba Odón.

Torda:

Bernard Antal, Eszenyi J., Fodor Domokos, Gajzágó Róbert, Kovrig Antal, Kike Márton, Polonyi Sándor, Veltis Károly. 483. 10—12

Kerékpárok

csakis legjobb külföldi gyártmányok, varrógépek és összes felszerelések, tömlők, külső köpenyek, lámpák beszerzési áron. **Műhelyemben** javítások feltűnő olcsó árakban kaphatók.

Kolozsvárt, **Grósz Frigyes** kerékpár és varrógép gyári rak-tárában. Egyetem-u. 2. 708. 23—50.

„Ellenzék” könyvnyomda

„ELLENZÉK” politikai napilap

KIADÓHIVATALA.

Kolozsvárt,

Deák Ferencz-utca 33. szám.

Telefonszám 233.

IRODALMI MŰVEK
FÜZETEK
HETI LAPOK
ISKOLAI ÉRTESÍTŐK
RÉSZVÉNYEK
ZÁRSZÁMADÁSOK
TÁBLÁZATOK
OKLEVÉLEK
ÜDVÖZLŐ IRATOK
BÁLI MEGHÍVÓK
TÁNCZRENDEK
KÖRLEVÉLEK
SZÁMLÁK
CZÉG KÁRTYÁK
ÁRJEGYZÉKEK
NÉVJEGYEK

Ajánlja az újabb időben gazdagon és a legmodernebb anyagokkal dúsán felszerelt

Könyvnyomdáját,

mely különösen alkalmas minden olyan nyomtatványok előállítására, melyeknek az izléses külső belbecsét is emelni van hivatva; de éppen olyan csinnal és lehető jutányos árban készít mindennemű egyszerűbb nyomtatványokat is és ezeknek nemcsak csinos, hibátlan, hanem gyors előállításáért is felelősséget vállal.

Vidéki megrendeléseket a legpontosabban teljesít.

